

SEL KOMMUNE

Status måloppnåelse: Utfordringer og mål for planperioden 2005-2017

VEDLEGG 1, planprogram kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030

Innhold

FORORD.....	3
1. Visjon og hovedmål i 2005:.....	4
2. Hovedutfordringer i 2005:.....	4
2.1. Videreutvikle Otta som by, kommune- og regionsenter	5
2.1.1. Næringsutvikling.....	5
2.1.2. Kommunal service og tjenesteyting	6
2.1.3. Kommunestruktur og samarbeid	9
2.2. Positiv befolkningsutvikling	10
2.3. Tilrettelegge for at Sel skal være en god kommune å bo i.....	10
2.3.1. Oppvekst i Sel.....	10
2.3.2. Bo og leve	11
2.3.3. Kultur og fritid.....	13
2.4. Opprettholde og videreutvikle gode levekår i kommunen	13
2.4.1. Samfunnssikkerhet og beredskap.....	13
2.5. Ivaretagelse av miljøet.....	14
2.5.1. Fjell- og utmarksareal.....	14

FORORD

I forbindelse med utarbeidelse av kommuneplanens samfunnsdel 2005-2017 ble det utarbeidet to vedlegg.

Vedlegg 1 var et faktahefte med statistikk og andre konkrete opplysninger om Sel kommune. Vedlegg 2 var en oppsummering av målene som ble fastsatt i kommuneplanens samfunnsdel 2005-2017.

Vedlegg til planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030 baserer seg på vedlegg 2 fra 2005, og beskriver status for de mål som ble fastsatt i samfunnsdelen 2005-2017.

Kronologien i mål, status og måloppnåelse følger inndelingen i vedlegg 2 fra 2005. Det er en deskriptiv beskrivelse av status, og ikke en vurdering. Beskrivelsen er ikke uttømmende. Det vises i den forbindelse til øvrig rapportering som er gjort årlig eller tematisk i planperioden.

Kilder for utarbeidelse av statusdelen:

- KOSTRA-statistikk og tall fra SSB
- Folkehelseoversikt for kommunen
- Mål- og styringssystem for Sel kommune: Budsjett, økonomiplan, tertial- og årsrapportering
- Prosjektrapporter og informasjon tilgjengelig på kommunens, regionrådets og fylkeskommunens hjemmeside
- Kommunebilder fra Fylkesmannen
- Særutskrift møtebøker politiske vedtak

1. Visjon og hovedmål i 2005:

Status i forhold til visjon og hovedmål i 2005, er omtalt i selve planprogramdokumentet for kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030 (punkt 3.1.).

Status i forhold til følgende formuleringer hovedmål vil være beskrevet under andre delmål (*Se punkt [2.1.2.](#) og [2.3.](#)*):

- *Innbyggerne skal oppleve at de får dekket sine behov i alle livsfaser.*
- *Vi har som mål å ligge langt framme i kommune-Norge i vår tilrettelegging, service og tjenesteproduksjon. Graden av måloppnåelse skal dokumenteres gjennom ulike typer evalueringer, undersøkelser og ved bruk av offentlig statistikk.*

2. Hovedutfordringer i 2005:

Kommuneplanens samfunnsdel 2005-2017 presenterte fem hovedutfordringer:

1. [Videreutvikle Otta som by, kommune- og regionsenter](#)
2. [Positiv befolkningsutvikling](#)
3. [Tilrettelegge for at Sel skal være en god kommune å bo i](#)
4. [Opprettholde og videreutvikle gode levekår i kommunen](#)
5. [Ivaretagelse av miljøet](#)

2.1. Videreutvikle Otta som by, kommune- og regionsenter

2.1.1. Næringsutvikling

Mål 2005:

Sel kommune skal sammen med næringslivet i Sel utnytte de muligheter som finnes til å skape sysselsetting innen alle næringsgrener. Sel kommune skal være en nærings- og etableringsvennlig kommune, som legger til rette for og stimulerer til jobbskapning, og dermed sikre bosetting i distriktet

Status 2017:

- En økende andel av sysselsettingen er innen tjenesteytende næringer. De største næringer i Sel målt etter sysselsetting er pr. 31.12.2016; helse og sosial tjenester (702), varehandel (455), bygg og anlegg (346), undervisning (272) og industri (258)
- Det store flertallet av virksomhetene i Sel er mindre bedrifter og enkeltmannsforetak. Fra 2009 har det vært en økning i bedriftsetableringer.
- Potensialet for vekst innen varehandel er fortsatt betydelig, blant annet ved å stoppe mer av gjennomfartstrafikken. Kommunens mål er å bedre tilretteleggingen for bransjen gjennom arealplanlegging, skilting, parkeringsstrategi og rasjonell vei- og gateinfrastruktur.
- Det har de senere årene vært en moderat vekst i bygg- og anleggsnæringa. Dette er blant annet påvirket av de store kraftutbyggingsprosjektene og bygging av ny E6. Det er sannsynlig med en økende byggeaktivitet på Otta de nærmeste årene. Det vises også investeringsvilje i landbruket med modernisering og bygging av nye, større driftsbygninger.
- Sel har bedrifter innen bank, eiendom, regnskap, revisjon, juss, opplysningstjenester, helse og tekniske fag. Det er derfor mange spennende virksomheter i privat sektor med potensiale for vekst.
- Heidal 2010: Prosjektet ble etablert i 2005 som et bredt anlagt bygdeutviklingsprosjekt. Et av resultatene av prosjektet, var et omfattende arbeid med stedsutvikling i Bjølstadmo
- Felles kommunedelplan landbruk for Sel og Vågå ble vedtatt i 2014. Denne har blitt aktivt fulgt opp, blant annet gjennom felles kontaktutvalg for landbruket. Rammene for det kommunale næringsfondet er økt i planperioden.
- Opplevelsesnæringer – ofte med fokus på bærekraft – er den raskest voksende næringa internasjonalt. Sel har rike ressurser i natur, kultur og i landbruket. Vi har en voksende verdiskapning og sysselsetting basert på dette. Nasjonalparkriket reiseliv AS er etablert i planperioden.
- Kjennetegn på Sel som næringsvennlig kommune, er definert i strategisk næringsplan vedtatt av kommunestyret i 2017.

2.1.2. Kommunal service og tjenesteyting

Mål 2005:

Riktig kvalitet, nødvendig informasjon og god tilgjengelighet er viktige element i servicebegrepet, skal være bærebjelker i kommunens forståelse av dette

Status 2017 (Se også [punkt 1](#)):

- Sel kommune har innført mål- og styringssystem som nyttes gjennomgående i kommunens budsjett- /økonomiplan og rapporteres i årsmelding.
- Bruker- og innbyggerundersøkelser brukes jevnlig for å innhente synspunkt og kartlegge måloppnåelse. Disse er en del av kommunens mål- og styringssystem
- Hjemmeside og Facebook brukes i informasjonsarbeidet. På kommunens hjemmeside er det lagt til rette for digitaliserte selvbetjeningsløsninger for søknad på kommunale tjenester og stillinger. Fakturahåndtering og utgående post er digitalisert i planperioden.
- Kommunen har i planperioden hatt fokus på omdømmearbeid, blant annet gjennom deltagelse i «Sammen om en bedre kommune», og med utarbeidelse av nytt profileringsmateriell.
- Sel kommune blir årlig rangert i «Kommunebarometeret» der kommunen kan se sin posisjon i forhold til hovedmålet om å være *langt framme i kommune-Norge*.

Tjenesteyting:

Delmål 2005– Tekniske tjenester:

1. Sel kommune har som mål å tilrettelegge en infrastruktur og yte tjenester som gir trygghet for innbyggere og besøkende, samt bidra til opprettholdelse og utvikling av næringslivet i kommunen
2. Sikre at alle som oppholder seg i kommunen samt næringsvirksomheter tilstrekkelig vann av god kvalitet
3. Sel kommune skal vektlegge stabile tjenester og driftssikkerhet da dette gir trygghet
4. Miljøperspektivet skal stå sentralt
5. Tilknytte flest mulig privatpersoner og næringsvirksomheter kommunale eller andre godkjente avløpsanlegg
6. Sel kommune vil gjennom Nord-Gudbrandsdal renovasjonsselskap arbeide for en avfallshåndtering som minimaliserer forurensingen, og i størst mulig grad omgjør avfall til en ressurs

Status 2017:

1. Hovedplan for vann og avløp ble godkjent i 2014. Handlingsdelen 2015-2024 rulleres årlig
2. Tilknytningsgrad på ca 60 % på kommunale vannverk. Mysusæter vannverk etablert i 2005. - Det er i planperioden satt i gang arbeid med å få godkjent de kommunale vannverkene etter den nye drikkevannsforskriften. Status: Otta og Bjølstadmo er godkjent, prosesser igangsatt for de øvrige.
3. Videre utbygging av drifts- og overvåkingssystem for vann- og avløpsnett er prioritert
4. *Generell formulering. Miljøperspektivet omtales i forhold til andre delmål*
5. Tilknytningsgrad på 64 % på kommunale avløpsanlegg
6. Selskapsavtale for NGR ble revidert i 2016, der forholdet til klimautslipp er tatt med i formålet.

Delmål 2005 – produksjon og bruk av energi:

- Gjennomføre tiltak for å redusere eget energiforbruk, vurdere og installere løsninger som er fleksible med hensyn til bruk av energikilder, og som er energieffektive.
- Stimulere til utbygging av minikraftverk og satsing på alternative energikilder, blant annet gjennom vårt eierskap i Eidefoss AS

Status 2017 :

- Kommunen har siden 2010 redusert energiforbruket med ca. 12 % knyttet til oppgitt kommunal bygningsmasse. Det var en økning i perioden 2007 til 2010. Denne kan skyldes en lokal omlegging, overtakelse av bygg og en generell økning iht klima/ driftsbehov
- Kommunen har aktivt tatt i bruk bioenergi og vil videre arbeide for annen energivennlig energiproduksjon knyttet til bl.a oppvarming (geoenergi).
- Strømforbruket på hytter er økende, (100 % økning de siste 10 år) men utgjør kun ca. 5-6% av det samlede forbruket. Dersom denne trenden fortsetter, vil de øvrige forbruksgrupper i kommunen måtte ta en større andel av energiomleggingen og energieffektiviseringen for å nå målet.
- Gjennom ny kraftproduksjon i Rosten kraftverk og Nedre Otta, vil kommunen bli selvforsynt med energi.

Delmål 2005 – helse- og sosialtjenester:

1. Sel kommune vil sikre allsidige og kvalitativ gode helse- og sosialtjenester best mulig tilpasset den enkeltes behov
2. Gode tilbud, både kurativt og forebyggende, skal fremme uavhengighet, selvstendighet og evne til å mestre eget liv. Et helhetlig menneskesyn skal sikre alle et kvalitativt godt livsinnhold og verdig liv
3. Forebygge utvikling av psykiske lidelser blant barn og unge og gi et faglig godt tilbud til personer som trenger behandling, støttesamtaler og aktivitetstilbud
4. Utvikle et godt samarbeid med andre etater, og med en helhetlig tilnærming prioritere både forebygging og individuelle kvalifiseringstiltak. Alle skal ut i fra sine forutsetninger hjelpes til et godt og verdig liv gjennom sosial trygghet og gode levekår
5. Barneverntjenesten skal arbeide for trygge og gode oppvekstvilkår, og for å sikre barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling
6. Sel kommune har som mål at den enkelte skal kunne oppleve trygghet og trivsel, samt ha størst mulige selvbestemmelse i sin hverdag

7. Andelen av kommunens innbyggere som er avhengige av sosialhjelp skal ned
8. Utbygging og utvikling av desentraliserte helsetjenester skal prioriteres som et supplement til sykehustjenestene, og bidra til trygghet for innbyggerne. Den faglige kvaliteten skal ha samme nivå på DMS som sykehus
9. Institusjonsplass skal først og fremst være for avlastning og pleie av særlig omsorgstrengende
10. Utvikle en koordinerende instans med kartlegging/oppfølging for brukere av tverrfaglige tjenestetilbud innen helse- og sosialtjenester.

Status 2017:

Delmål 1-6 er generelle delmål der det blir for omfattende å beskrive konkret måloppnåelse. Det vises til [KOSTRA-statistikk](#) når det gjelder ressursinnsats, samt brukerundersøkelser på opplevd kvalitet (årsmeldinger lagt fram for kommunestyret) og oppdatert [folkehelseoversikt](#). Generelt arbeid med folkehelse og «Tidlig innsats» er eksempel på forebyggende helsearbeid i planperioden.

Delmål 7:

Fordeling av sosiale ytelser etter aldersgrupper:

Aldersgrupper	2006	2011	2016
18-24	0	1	45
25-44	109	106	108
45-66	111	103	82
67 -	27	14	4

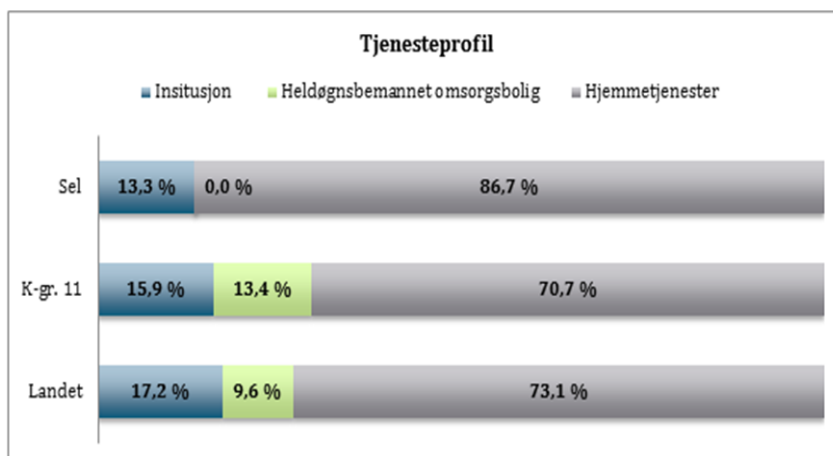
Samlet sett har antallet sosialhjelpsmottakere hatt en moderat tilbakegang perioden sett under ett. Aldersgruppen 18 – 24 år viser imidlertid stigende tall mot slutten av perioden.

Delmål 8:

- Nord-Gudbrandsdal lokalmedisinske senter – NGLMS – ble åpnet i 2010.
- Vertskommuneavtalen som ble inngått mellom Sel kommune og de øvrige kommunene i Nord-Gudbrandsdalen, og i samarbeid med Sykehuset Innlandet, omfatter intermediære senger, KAD – kommunale akutt døgnenger, jordmorvakt, regional legevakt, alarmtjenester, koordinator i samfunnsmedisin og støttepersonell for flere ulike spesialisthelsetjenester. I tillegg er det etablert røntgen og dialyse ved NGLMS.

Delmål 9:

KOSTRA tall (2016) viser at Sel kommune har færre institusjonsplasser enn sammenlignbare kommuner og landet for øvrig, samtidig leveres det mer hjemmebasert tjeneste. Dette medfører at Sel kommune får et lavere omsorgsnivå og bruker dermed omsorgstrappen mer

effektivt enn sammenlignbare kommuner og landet for øvrig.

Delmål 10:

Sel kommune etablerte i 2012 et tildelingskontor for tildeling av helse- og omsorgstjenester etter en vurdering ut fra kriterier vedtatt av kommunestyret. Dette også for å skille rollen som forvalter (tildeling) fra rollen som utfører av tjenester.

NAV tildeler ut over dette også flere sosiale ytelser/tjenester etter en sosialfaglig vurdering.

2.1.3. Kommunestruktur og samarbeid

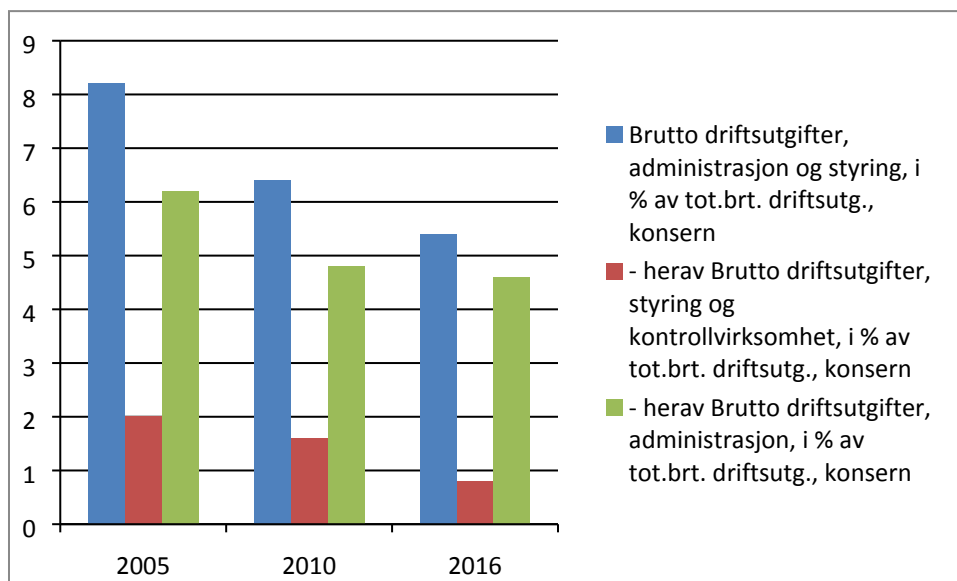
Mål 2005:

Sel kommune skal videreutvikle en effektiv og god tjenesteproduksjon og skape en god, men rasjonell og effektiv administrasjon.

Sel kommune skal fortsatt være aktiv i interkommunalt og regionalt samarbeid.

Status 2017:

- Sel og Vågå utredet en mulig ny kommune i 2015-2016, og etter rådgivende folkeavstemming fattet begge kommuner vedtak som innebar å opprettholde gjeldende kommunestruktur.
- Det har vært gjennomført ulike forvaltningsrevisjonsprosjekt i perioden 2005 – 2017 der søkelys har vært rettet mot kommunal tjenesteproduksjon, blant annet bruk av administrative ressurser og om regionale samarbeid.
- Sel kommune deltar i 14 interkommunale samarbeid om *tjenesteproduksjon* hjemlet i kommuneloven.
- KOSTRA data dokumenterer bruk av administrative ressurser i perioden – her gjengitt ved brutto driftsutgifter til administrasjon og styring målt i prosent av totale brutto driftsutgifter:

2.2. Positiv befolkningsutvikling

- Status hovedmål befolkningsutvikling, er beskrevet i selve planprogramdokumentet (punkt 3.1.).
- Status mål næringsutvikling, er beskrevet under punkt [2.1.1.](#)

2.3. Tilrettelegge for at Sel skal være en god kommune å bo i

2.3.1. Oppvekst i Sel

Mål 2005:

Kommunen vil arbeide for å opprettholde og utvikle et godt barnehage- og utdanningstilbud på alle nivå

I skolene og barnehagene i Sel skal en legge forholdene til rette slik at alle kan oppleve vekst og utvikling i et inkluderende miljø

Status 2017:

- Se delmål når det gjelder struktur/tilbud. Når det gjelder kvalitet, vises det til de årlige brukerundersøkelsene i barnehagene og tilstandsvurderingen i grunnskolen, samt beskrivelse av oppvekstområdet i [kommunal planstrategi](#).

Delmål 2005 – barnehager:

1. Sel kommune skal ha full barnehagedekning slik at alle som ønsker det, kan få et barnehagetilbud
2. Kommunen skal ha et variert barnehagetilbud

Status 2017:

1. I følge SSB, hadde 88 % av barna i Sel i barnehagealder (1-5 år) barnehageplass pr 1.1.17. Kommunen har ledig kapasitet på barnehageplasser (tall ved hovedopptak våren 2017).
2. Kommunen har pr august 2017 5 kommunale og 3 private barnehager med felles, pedagogiske satsingsområder. Barnehagene er plassert i alle deler av kommunen med ulik størrelse og lokal egenart.

Delmål 2005 – skoler:

1. Kommunen legger stor vekt på å opprettholde en god og tidsmessig grunnskole, der skolens standard og utstyr er slik at den gir gode pedagogiske og miljømessige betingelser for elevene og alle som arbeider i skolen
2. Sikre tilrettelagte tilbud til barn og unge med særskilte behov

Status 2017

1. Det har vært gjennomført omfattende rehabilitering av Otta ungdomsskole (2007) og Heidal skule (2010). Ved Sel skule har det vært gjennomført mindre rehabiliteringsarbeid i flere omganger. Ved Otta skole (Nyhusom) er det oppført frittstående tilbygg med allrom i planperioden. IKT som grunnleggende ferdighet har vært fulgt opp både med utstyr/investeringer og kompetanse.
2. Andelen elever med spesialundervisning i Sel ligger omtrent på gjennomsnittet for Oppland, med en liten nedgang de tre siste årene (Kommunebilder 2016, Fylkesmannen i Oppland).

2.3.2.Bo og leve

Mål 2005

Innbyggerne skal oppleve god livskvalitet gjennom å få dekt ulike behov, uavhengig av livsfase, individuelle forutsetninger, bosted og etnisk og sosial bakgrunn

Status 2017:

[Folkehelseoversikt for Sel kommune](#) beskriver mange relevante aspekter med hensyn til status.

Delmål 2005 – boligbygging/tettstedutvikling:

Det skal legges til rette for et variert botilbud, for ulike livsfaser, boformer og økonomiske forutsetninger.

Status 2017:

- Boligsosial plan ble vedtatt i 2014. Arbeid med rullering av planen er påbegynt i 2017.
- Gjennom prosjektet Otta som by- og regionsenter har det vært fokus på gode fortetningsgrep og rasjonell arealbruk i sentrum. Det skal bygges mer i høyden og legges til rette for en funksjonsblanding med bl.a. flere leiligheter.
- [200 ledige hus](#): Bolystprosjekt i regi av Regionrådet 2013-2016. Kartlegging og markedsføring av ledige hus og gårdsbruk for salg.
- Ledige boligtomter er markedsført på kommunens hjemmeside.

Delmål 2005 – nye innbyggere i Sel:

Sel kommune skal framstå som et inkluderende og flerkulturelt samfunn, hvor alle kan føle tilhørighet.

Status 2017:

Asylmottak etablert 2009, avviklet 2016. Akuttmottak ble etablert i 2015, i drift til våren 2016.

Andelen med innvandrere i alt i befolkningen er ihht tall fra SSB 7,3 % i 2016. Vel 40 nasjoner er representert i kommunen.

Planen «Det fleirkulturelle Sel» ble vedtatt i Sel kommunestyre i mars 2017, og følges blant annet opp av prosjektet [«Flyktninger som ressurs»](#), der Sel er en av tre deltakerkommuner i Oppland.

Delmål 2005 – tjenester knyttet til boliger og bomiljø:

Det skal legges til rette for at ulike tjenester i større grad kan tilbys i egen bolig, og bidra til å øke befolkningens livskvalitet.

Status 2017

- Sel har deltatt i det [regionale velferdsteknologiprojektet i Nord-Gudbrandsdal](#).
- [Hverdagsrehabilitering](#): Sel kommune startet opp med forsøk på hverdagsrehabilitering som arbeidsmetode i 2015. Dette i samarbeid mellom hjemmetjenesten, fysio- og ergoterapitjenesten
- Det vises for øvrig til delmål 10 under helse- og sosialtjenester (institusjonsdekning)

Delmål 2005 – samferdsel/kommunikasjon:

1. Transportmiddel som buss, tog og taxi skal være et reelt alternativ.
2. Veiene skal være på et nivå som ivaretar næringslivet og befolkningens behov for transport, og det skal være gode forhold for myke trafikanter.

Status 2017:

1. Kollektivtilbudet internt i kommunen er redusert i planperioden. Dette gjelder blant annet busstilbudet i feriene.
[«Trygt hjem for en 50-lapp»](#) er en ordning som kan benyttes av ungdom i alderen 15-22 år som trenger transport hjem fra arrangement.
2. Kommunale veier: Kommunestyret vedtok hovedplan vei i 2016, der handlingsdelen skal rulleres årlig.
Fylkesveier: Vågårusta (Sel-Vågå, Fv. 438) og Løftenkrysset-Prestgardsbru (Fv.440) er eksempel på veistrekninger som er utbedret i planperioden.
Riksveier: E6-utbygging Ringeby-Otta vedtatt i planperioden. Strekningen Frya-Sjoa åpnet 2016, mens strekningen Sjoa-Otta er prioritert med byggestart i 2023 i NTP 2018-2029.
Trafikksikkerhet: Sel har fått status som «Trafikksikker kommune» i planperioden.

2.3.3. Kultur og fritid

Mål 2005

Sel kommune skal gi alle innbyggere mulighet til å oppleve og delta aktivt i kultur- og fritidsaktiviteter.

Kultur- og fritidstilbudene i kommunen skal utformes slik at de fremmer psykisk og fysisk helse, identitet, trivsel og personlig utvikling.

Kultur representerer en kraft og verdi som Sel kommune ønsker å sette i sammenheng med andre viktige områder som reiseliv, næringsutvikling og skole.

Status 2017

- Otta kulturhus ble åpnet i 2010. Kulturhuset ble realisert i samarbeid mellom Oppland fylkeskommune og Sel kommune.
- Tilskudd til forsamlingshus: Ekstraordinært tilskudd utover årlig driftsstøtte i 2016.
- Sel kulturskole har et bredt spekter av tilbud, der det undervises både i Heidal og på Otta.
- Regional ungdomsmusikal, Den kulturelle spaserstokken og Spranget teater er eksempel på tilbud som er etablert eller videreutviklet i planperioden, og som favner ulike grupperes behov for deltagelse.
- Frivillighetssentralens oppgaveportefølje er økt i planperioden. Det er for øvrig et bredt spekter av frivillige lag og foreninger i kommunen.
- Prosjektet «Alle med i Sel» gjennomført i 2011-2015, og [utstyrsbank](#) etablert i planperioden.
- Kristinspelet, Dansefestivalen på Sel og elvesportaktiviteten i Sjoa, er eksempel på større kulturarrangementer og -aktiviteter som gir næringsmessige ringvirkninger. Det vises for øvrig til beskrivelse av måloppnåelse under punkt [2.1.1.](#)

2.4. Opprettholde og videreutvikle gode levekår i kommunen

- Status knyttet til mål bo og leve er omtalt under punkt [2.3.2.](#)
- Status knyttet til mål kultur og fritid er omtalt under punkt [2.3.3.](#)

2.4.1. Samfunnssikkerhet og beredskap

Mål 2005

Sel kommune skal gjennom kartlegging avdekke uønskede hendelser eller kriser og arbeide for å redusere sannsynligheten for at slike hendelser og kriser oppstår, samtidig som konsekvensene av hendelsene reduseres

Status 2017:

- Kommunen har etter flommene i 2011 og 2013 hatt økt fokus på samfunnssikkerhet og beredskap.
- Regional ROS-analyse med kommunevise handlingsplaner ble vedtatt i 2016. Handlingsplanen for Sel revideres årlig.
- Ny beredskapsplan ble godkjent i 2015, denne inkluderer plan for informasjon og krisekommunikasjon, plan for evakuering og pårørendesenter, plan for helsemessig og sosial beredskap, plan for psykososiale tiltak ved kriser, katastrofer og ulykker. Evakueringsplan for de store helseinstitusjonene er også en del av denne planen.
- Krisestøtteverktøyet CIM er integrert i den kommunale kriseledelsen og kommunen har tatt i bruk Varsling 24 som informasjonskanal til befolkningen ved aktuelle hendelser.
- [Otta beredskapssenter](#) ble åpnet i 2014.

2.5. Ivaretagelse av miljøet

2.5.1. Fjell- og utmarksareal

Mål 2005

Sel kommune skal drive en forvaltning av fjellområda våre, som i skjæringspunktet mellom bruk og vern, tar vare på sårbar natur og dyrearter, der særlig ansvaret for villreinen er viktig. Samtidig må vi gi næringsvirksomhet knytta til fjell og utmark gode rammebetingelser og utviklingsmuligheter

Delmål 2005 –nasjonalparksatsing/vern:

1. Sel kommune skal bidra til en forvaltning som sikrer en bærekraftig villreinstamme i Rondane på dagens nivå, og som sikrer leveområdene og et fortsatt vekselbruk av beiteområdene.
2. Sikre en mest mulig lokal forvaltning av fjell- og utmarksressursene, i statsalmenningen gjennom fjellstyret.
3. Det skal legges vekt på å opprettholde et løypenett som sikrer turistnæringa gode rammebetingelser.
4. Jobbe for en skånsom tilrettelegging i innfallsporten til Rondane nasjonalpark.
5. Sel kommune skal bli et hovedreisemål for dem som søker natur- og kulturbaserte opplevelser og aktiviteter.

Status 2017:

1. Forvaltningsplan for de store verneområdene i Rondane ble godkjent av Direktoratet for naturforvaltning i 2009. Forvaltningsplanen gir utfyllende retningslinjer til verneforskriftene. I perioden 2009 -2014 ble det gjennomført et FOU-prosjekt om villrein og ferdsel i Rondane, jf. NINA rapport 1013.
2. Regjeringen oppnevnte i 2016 et lovutvalg som skal gjennomgå fjelloven og statsallmenningsloven. Det forventes en NOU i løpet av 2 år. Sel kommune ble medlemmer i USS – Utmarkskommunenes sammenslutning i 2007
3. Vedtak om sti- og løypeplan som følge av kommuneplanens arealdel
4. I 2014 ble Rondane Nasjonalpark valgt ut som en av fire nasjonalparker hvor det skulle gjennomføres pilotprosjekt på besøksforvaltning. Besøksstrategien er utarbeidet og vedtatt av Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i 2015.
5. Måloppnåelse er beskrevet under punkt [2.1.1.](#)

Delmål 2005 – hyttebygging:

1. Sel kommune skal være restriktiv til hyttebygging i influensområdet til nasjonalparken.
2. Legge vekt på å fortette de eksisterende hytteområdene, og være restriktiv ved åpning av nye områder

Status 2017:

Gjennom kommuneplanens arealdel er det godkjent 299 nye hyttetomter i Sel kommune. 150 av disse ligger i Heidal, 48 ligger i influensområdet til Rondane nasjonalpark. Øvrige tomter er spredt rundt omkring i øvrige deler av kommuner. Dette er i hovedsak fortetting eller utvidelse av eksisterende områder for fritidsbebyggelse.

Delmål 2005 –kulturlandskap og seterbruk:

1. Sel kommune skal arbeide for å bevare særegne sæterstuler, og for å hindre gjengroing i kulturlandskapet
2. Kulturlandskap og bygningsmiljø skal utvikles på en forsvarlig måte og forankres i lokale tradisjoner

Status 2017:

1. Heidal med seterområder, er definert som nasjonalt verdifullt landskapsområde. Det ble i 2016 foretatt en [tilstandsvurdering av fire helhetlige kulturlandskap i Hedmark og Oppland](#), der Heidal var ett av dem.
2. Det vises til generelle bestemmelser for fredet og verneverdig bygningsmasse, reguleringsmessige restriksjoner i utbyggingsområder og arbeid med utbyggingsmønster/estetikk i gjennomførte/pågående stedsutviklingsprosjekter i kommunen.

Delmål 2005 –vilt og fisk:

Sel kommune skal ha en bærekraftig forvaltning og utnytting av vilt- og fiskeressursene, også som grunnlag for næringsutvikling.

Status 2017:

- Kommunen er delt inn i ulike driftsplanområder for hjortevilt. Bestandsplan for de ulike områdene revideres hvert fjerde år av driftsutvalget.
- Fisketurismeprosjekt i Sel gjennomført i planperioden. [Selsvollene fluefiskesone ble etablert i 2012](#)